

Rola nauczyciela języka polskiego jako obcego/drugiego w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym

Małgorzata Wysokińska

Doradca metodyczny m.st. Warszawy w
zakresie wspierania ucznia
cudzoziemskiego i reemigranta

Cele :

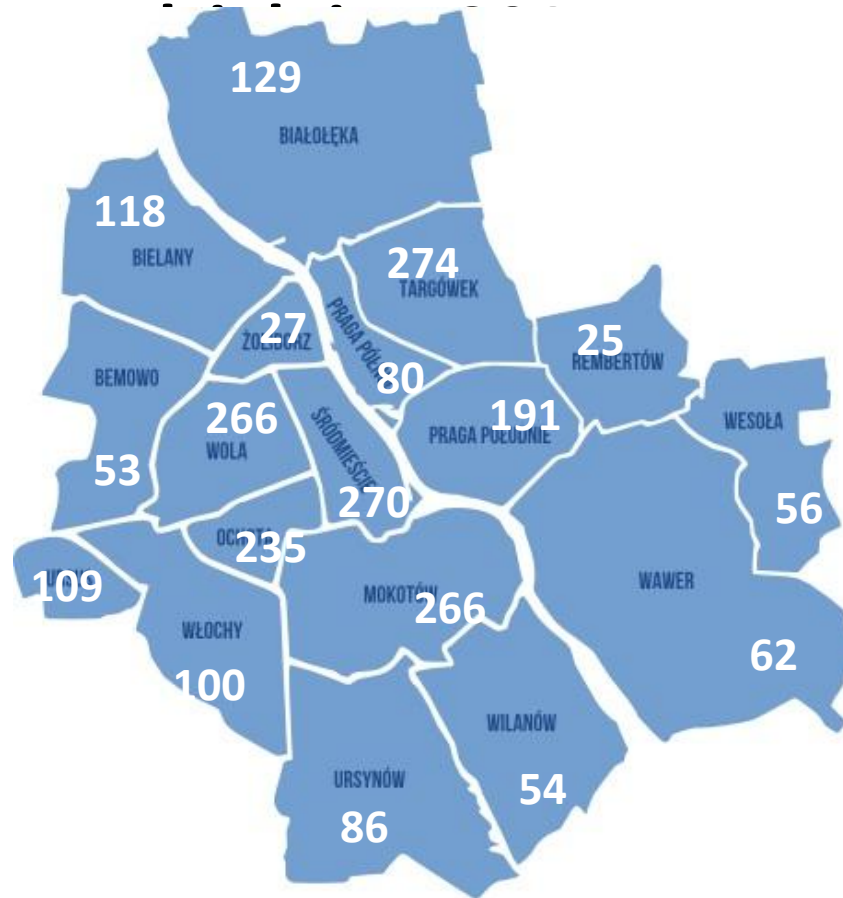
- Rozwiązania dotyczące diagnozowania umiejętności językowych ucznia z doświadczeniem migracyjnym,
- -Poszukiwanie rozwiązań dotyczących oceniania ucznia z doświadczeniem migracyjnym,
 - Poznanie podstaw prawnych regulujących pracę z uczniem cudzoziemskim,
 - Dzielenie się doświadczeniami dotyczącymi prowadzenia zajęć z obcokrajowcami
- - Poznanie wagi odniesień międzykulturowych w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym.

- **Skąd pochodzą uczniowie cudzoziemscy uczęszczający do szkół?**

- Ukraina
- Indie
- Białoruś
- Czeczenia i inne państwa Federacji Rosyjskiej
- Wietnam
- Afganistan
- Syria
- Obywatele UE
-?

- Ilu jest uczniów cudzoziemskich?

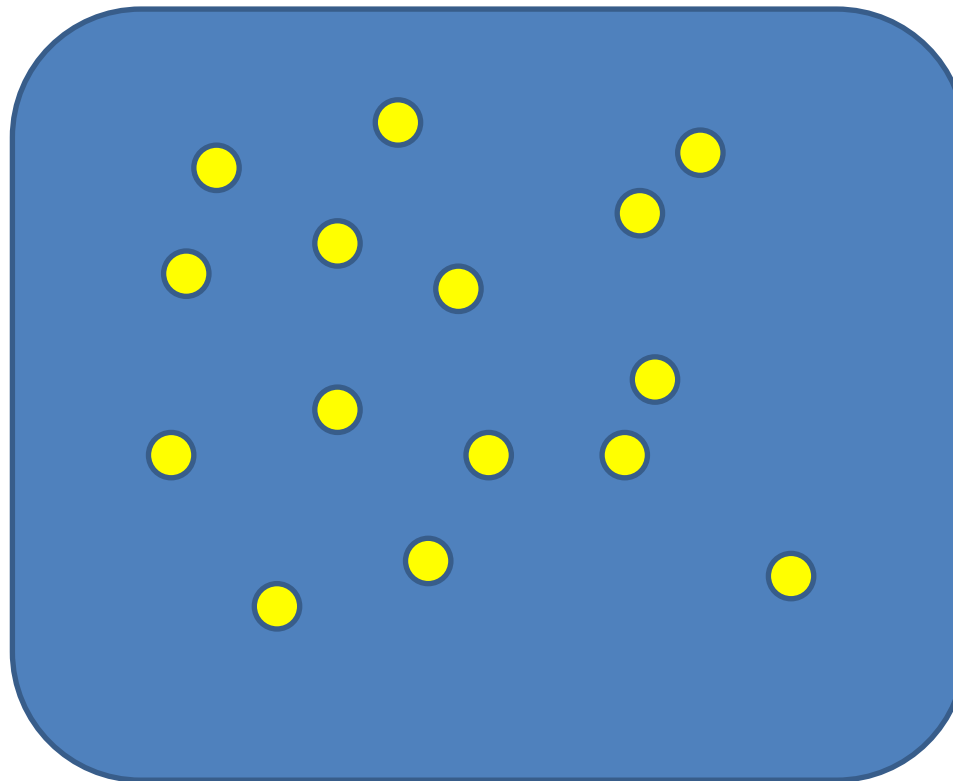
Liczba uczniów cudzoziemskich w podziale na

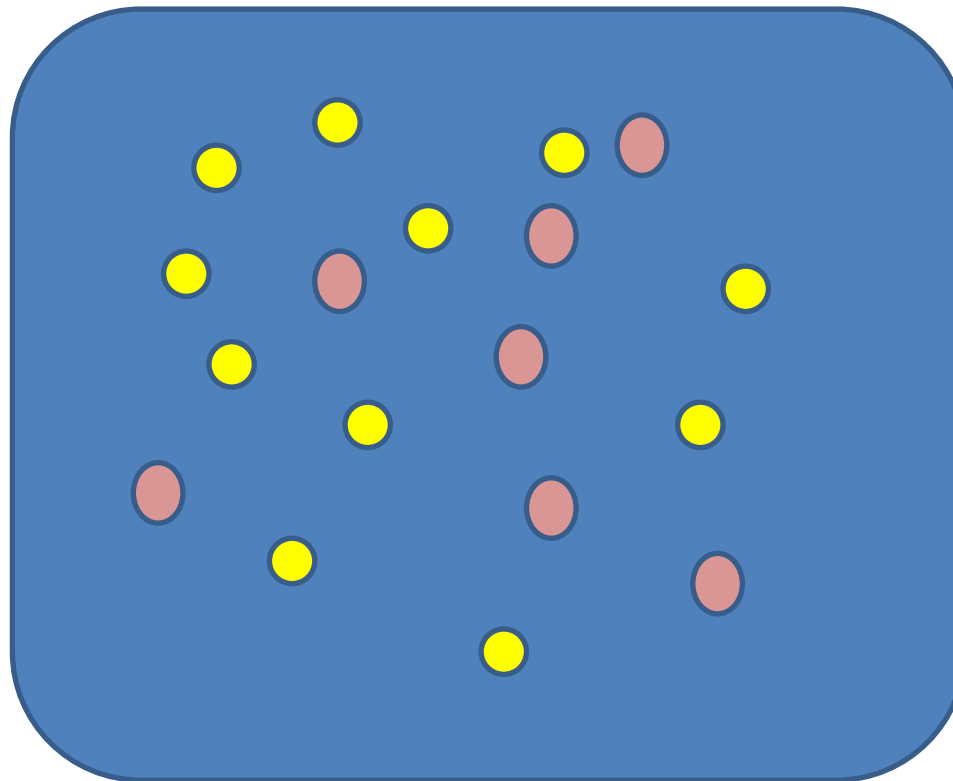
Tytułem przypomnienia...

- **Art. 70. Konstytucji RP:** każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonywania obowiązku szkolnego określa ustawa.
-> zatem dalsze akty prawne są pokłosiem tego ogólnego zapisu, z którego wynika równy dostęp do edukacji niezależnie od obywatelstwa, narodowości, statusu pobytowego etc. młodych ludzi.

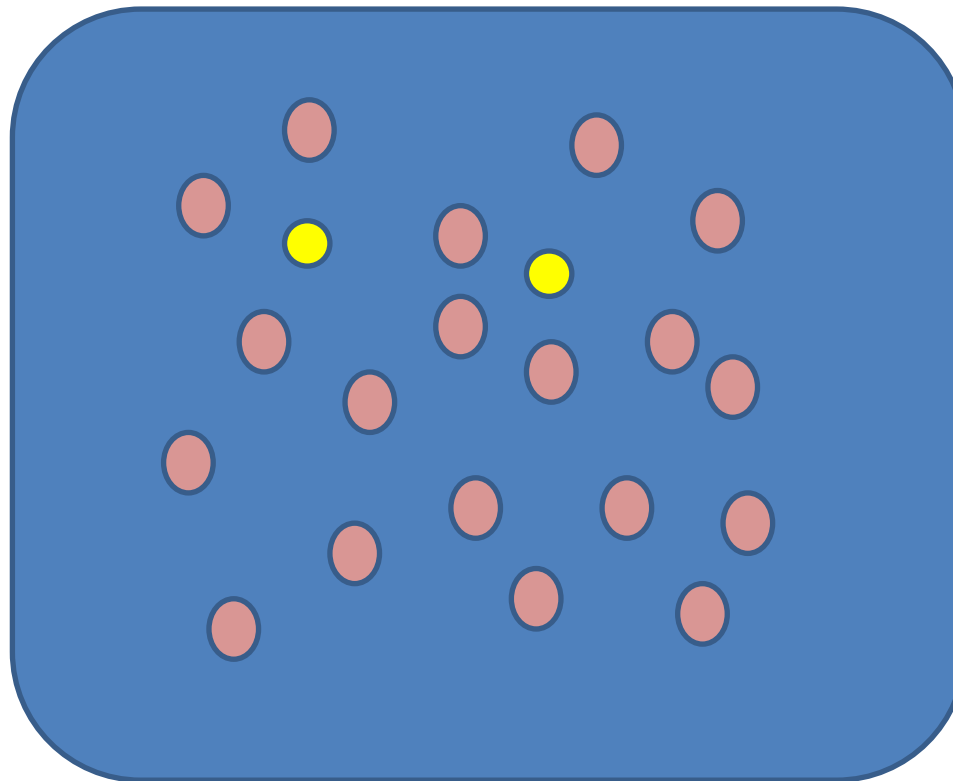
Model I

Model II

Model III

- Jakie potrzeby mają nauczyciele w związku z pojawieniem się w klasie ucznia z doświadczeniem migracyjnym?

Potrzeby nauczyciela związane z pojawieniem się ucznia z doświadczeniem migracyjnym

- Realizacja podstawy programowej
- Ocenianie
- Przygotowanie do matury, egzaminów

Problemy nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym

- **Jak poradzić sobie z szokiem kulturowym?. Jest to stan emocjonalnego zaburzenia, „stresu akulturacyjnego”**
- **izolacją w grupie rówieśniczej, trudnościami w akceptacji odmienności (obustronne),**
- **niedostateczne przygotowanie nauczycieli i szkół do edukacji dzieci cudzoziemskich**
- **też niewystarczająca znajomość innych tradycji, obyczajów)**
- **trudności z nawiązaniem kontaktu emocjonalnego**
- **trudne relacje z rodzicami dzieci z powodu stereotypów i bariery językowej,**
- **brak motywacji ze strony uczniów-imigrantów, niskie aspiracje edukacyjne oraz trudności w nauce,**
- **trudności w przygotowaniu materiałów edukacyjnych dla nich, w organizowaniu egzaminów, itd.**
- **ocenie**

Potrzeby ucznia z doświadczeniem migracyjnym

- Bezpieczeństwo
- Akceptacja ze strony rówieśników
- Akceptacja ze strony nauczycieli
- Miła atmosfera
- Zdany egzamin, matura

Odmienność kulturowa

Bunt sipajów

Ukraina

Ks. Stanisław Hajkowski

Część duchownych oczekuje, że Polacy się włączą w struktury Kościoła irlandzkiego. Kiedyś jeden z proboszczów pytał mnie, jak długo Polacy w Irlandii będą potrzebowali polskich duszpasterzy. Powiedziałem, że około 50 lat. Tak długo? – dziwił się? „A dlaczego Irlandczycy żyjący w Londynie potrzebują swojego duszpasterza, wasi ludzie znają przecież język angielski.”

Gość Niedzielny nr 51-52 24.12.17

Różnice kulturowe

MONOCHRONICZNOŚĆ		POLICHRONICZNOŚĆ
poszanowanie czasu, harmonia	Co jest wartością?	dobre relacje
liniowy	Jaki jest czas?	synchroniczny
jedno po drugim	Jak się działa?	wszystko naraz
konkretne działania	Jak się planuje?	ogólne ustalenia
świętość	Rola harmonogramów	zawsze można zmienić

Tabela 1: Najważniejsze różnice między kulturami monochronicznymi i polichromicznymi

Uczeń z doświadczeniem migracyjnym w nowym środowisku szkolnym- fazy

- 1. Miesiąc miodowy.**
- 2. Dezorientacja.**
- 3. Wyczerpanie, złość na „nowe”.**
- 4. Stabilizacja wstępna.**
- 5. Integracja.**

- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 31sierpnia 2017 r.**

- **Zadania szkoły**
Podjęcie decyzji
o przyjęciu dziecka przybywającego z zagranicy w trakcie roku szkolnego.
-Przekazanie informacji o dokumentach potwierdzających przebieg nauki
§2p.3a,3b
Przez dokumenty należy rozumieć:
 - świadectwo, zaświadczenie lub inny dokument stwierdzające ukończenie szkoły lub kolejnego etapu edukacji za granicą,
 - świadectwo, zaświadczenie lub inny dokument wydany przez szkołę za granicą, potwierdzające uczęszczanie ucznia przybywającego z zagranicy do szkoły za granicą i wskazujące klasę lub etap edukacji, który uczeń ukończył w szkole za granicą, oraz dokument potwierdzający sumę lat nauki szkolnej ucznia lub pisemne oświadczenie dotyczące sumy lat nauki szkolnej ucznia, złożone przez rodzica ucznia albo pełnoletniego ucznia, jeżeli ustalenie sumy lat nauki szkolnej nie jest możliwe na podstawie świadectwa, zaświadczenia lub innego dokumentu.

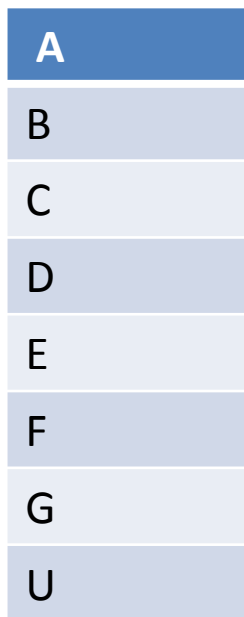
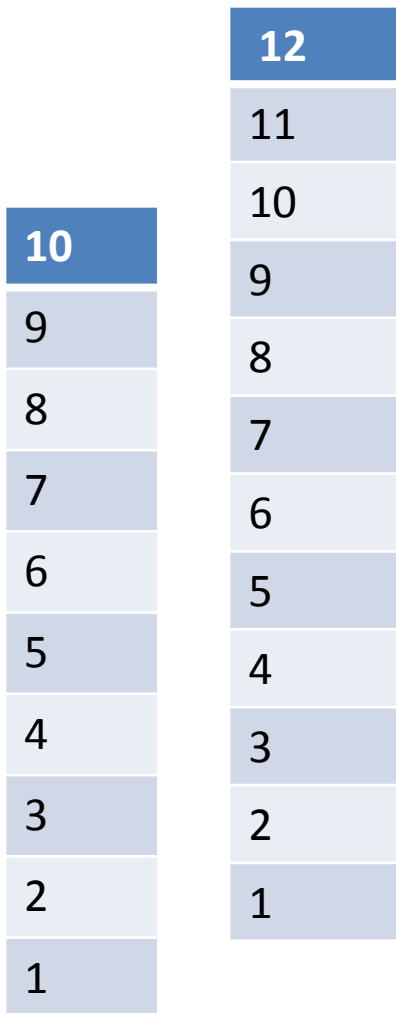
- **Podjęcie decyzji o przyjęciu dziecka bez dokumentów potwierdzających przebieg nauki**

§ 12

Jeżeli uczeń nie może przedłożyć dokumentów potwierdzających przebieg nauki, zostaje zakwalifikowany do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr lub rok kształcenia na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. Termin rozmowy ustala dyrektor. Rozmowę kwalifikacyjną przeprowadza dyrektor szkoły z udziałem, w razie potrzeby, nauczyciela lub nauczycieli.

- S jak SYMPATIA
- E jak EMPATIA
- W jak WIEDZA

Różnice systemów oceniania

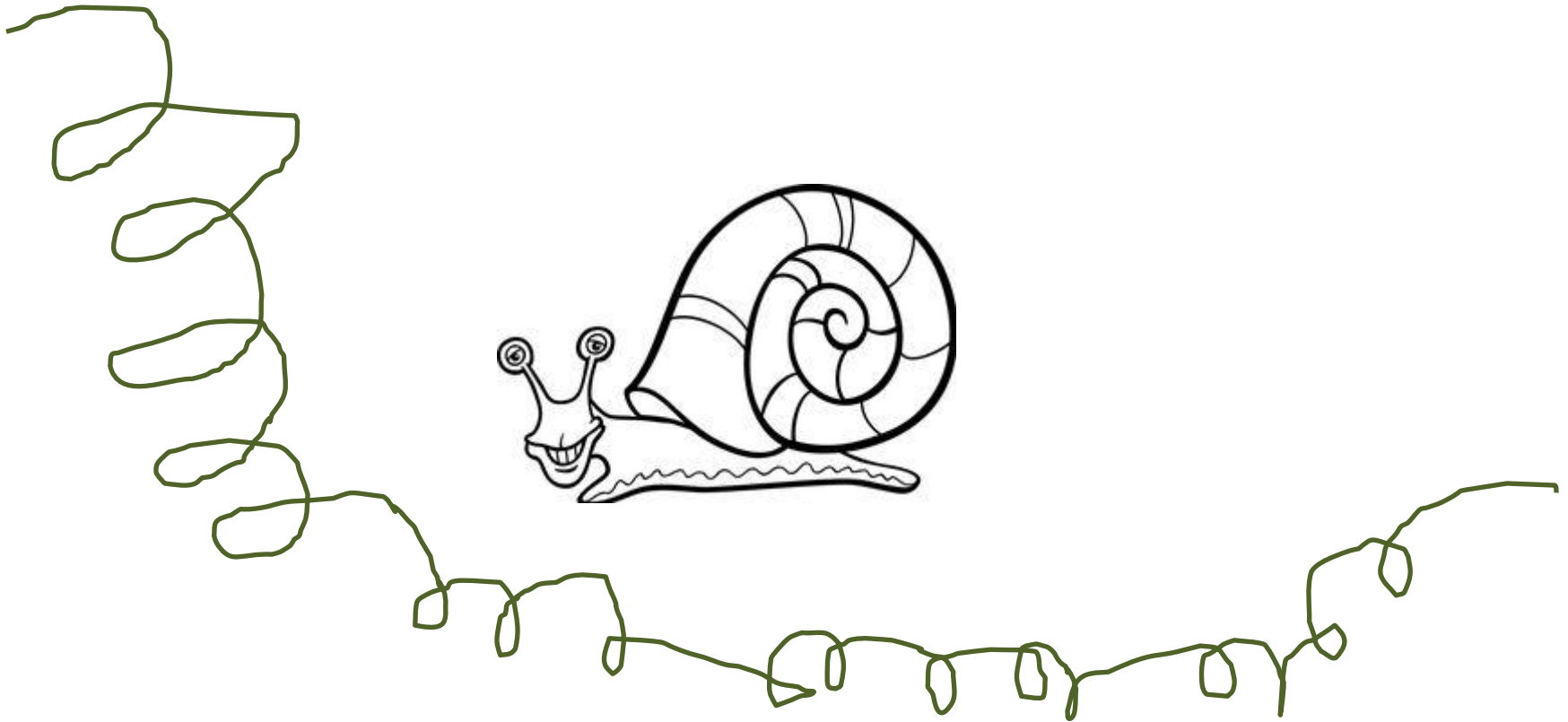

- Na zajęciach j. polskiego jako obcego obowiązuje metodyka nauczania języków obcych.

Diagnoza wstępna

- Testy
- <http://certyfikatpolski.pl/dla-zdajacych/przykladowe-testy-zbiory-zadan/>
- http://edukacja.warszawa.pl/sites/edukacja/files/strona/4316/attachments/inny_w_polskiej_szkole.pdf

Nauczanie spiralne

- **Powierzenie odpowiedniemu nauczycielowi wspierania ucznia w zakresie nauki języka polskiego jako obcego/drugiego.**

Wskazane jest, by był to nauczyciel wymienionej specjalności (języka polskiego jako obcego) lub jeśli w szkole nie ma takich specjalistów, nauczyciel języka obcego.

- **Możliwość organizacji oddziału przygotowawczego. Dotyczy uczniów, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki oraz wymagają dostosowania procesu kształcenia do ich potrzeb edukacyjnych, a także dostosowania formy organizacyjnej wspomagającej efektywność ich kształcenia.**
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 września 2016 r. § 17
1.
Dla uczniów przybywających z zagranicy, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki oraz wymagają dostosowania procesu kształcenia do ich potrzeb edukacyjnych, a także dostosowania formy organizacyjnej wspomagającej efektywność ich kształcenia, organ prowadzący publiczną szkołę może zorganizować oddział przygotowawczy w szkole, do której ci uczniowie uczęszczają.

Egzaminy

- Komunikat dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 20 sierpnia 2018 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2018/2019
- Komunikat dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 20 sierpnia 2018 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2018/2019

- **Umożliwienie organizacji na terenie szkoły nauki języka i kultury kraju pochodzenia.**

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 31 sierpnia 2017 r.

§ 20

1.

Dla uczniów niebędących obywatelami polskimi podlegających obowiązkowi szkolnemu **placówka dyplomatyczna lub konsularna kraju** pochodzenia działająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo **stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości** mogą organizować naukę języka i kultury kraju pochodzenia, jeżeli do udziału w tym kształceniu **zostanie zgłoszonych, co najmniej 7 osób.**

2.

Łączny wymiar godzin nauki języka i kultury kraju pochodzenia nie może być wyższy niż 5 godzin tygodniowo.

3.

Dyrektor szkoły ustala w porozumieniu z placówką dyplomatyczną lub konsularną lub stowarzyszeniem (...) dni tygodnia i godziny, w których może odbywać się w szkole nauka języka i kultury kraju pochodzenia.

Ocenianie ucznia z doświadczeniem migracyjnym

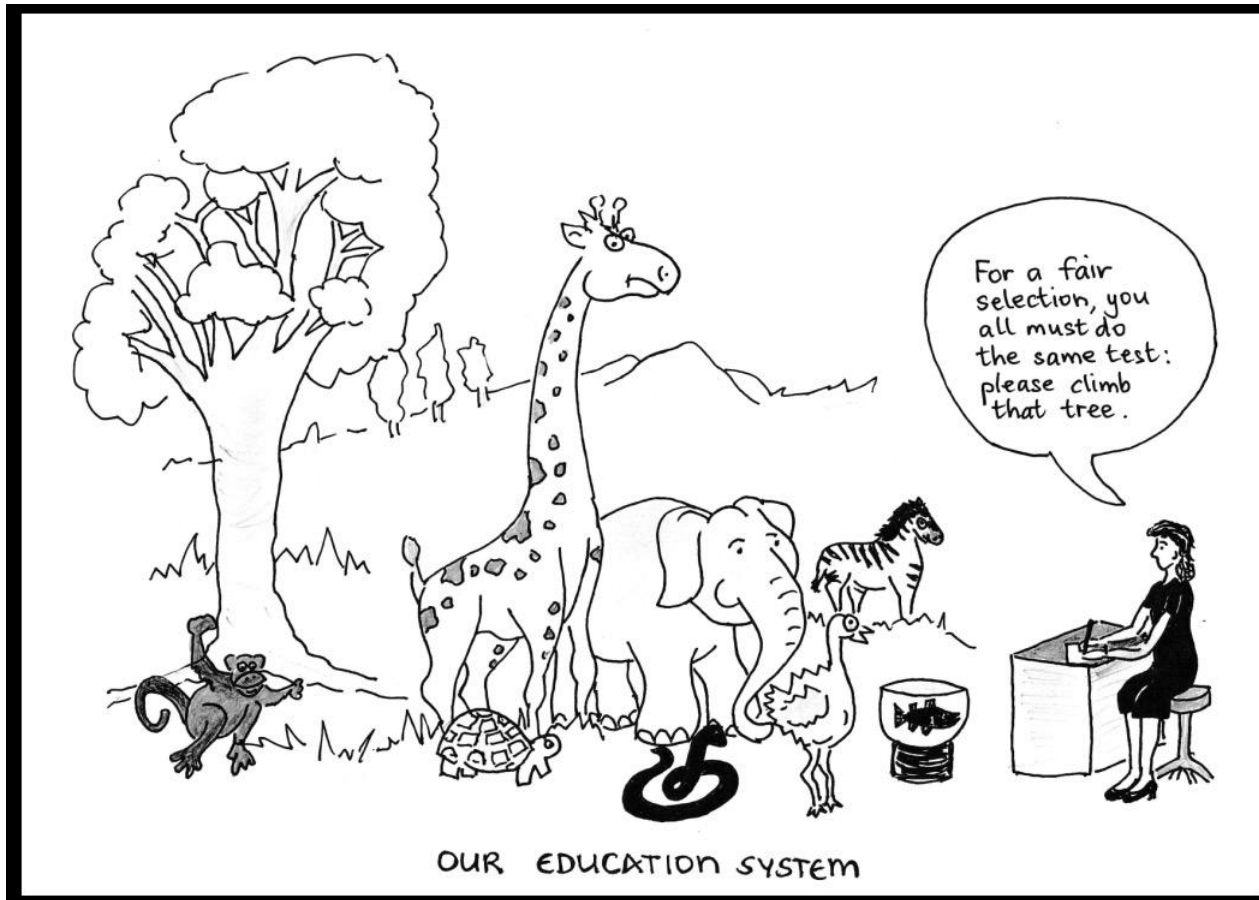
Jak oceniać?

- Dlaczego czasami uczniom trudno jest się w szkole uczyć, a nauczycielom trudno nauczać?

- Historyczne dziedzictwo
- Dydaktyzm – szkolny mechanistyczny paradygmat
 - Jan Amos Komensky
 - „Dydaktyka”

Uczenie się jest osobiste

- Uczenie się jest bardzo osobistym działaniem człowieka chcącego wiedzieć, zrozumieć i potrafić.

- Indywidualne podejście z dostosowaniem form i metod pracy.

- Uczeń cudzoziemiec to uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Edukacja międzykulturowa w nowym kontekście europejskim” (Deklaracja Rady Europy -2003r.)

- Nauczanie powinno się koncentrować na zagadnieniach „uczenia się w grupie” (social learning) i „uczenia się opartego na współpracy” (cooperative learning) w celu uwzględnienia we wszystkich działaniach dydaktycznych elementów „uczenia się, aby żyć wspólnie” (learning to live together).

REKOMENDACJE

- **Motywowanie kadry pedagogicznej do podnoszenia kwalifikacji dotyczącej pracy z uczniami obcojęzycznymi oraz kompetencji w zakresie edukacji międzykulturowej i antydyskryminacyjnej.**

- Budowanie systemu wsparcia ucznia z doświadczeniem migracyjnym :
- Odpowiednia atmosfera
- Diagnoza wstępna
- Monitorowanie postępów ucznia w odniesieniu do procesu akulturacji.

Bibliografia

- **Pawlic- Rafałowska E. :Inny w polskiej szkole,Warszawa 2010**
- **Zasuńska m.: Praca z uczniem cudzoziemskim, Warszawa 2011**
- **Pawlic – Rafałowska E. ,Kompetencje międzykulturowe nauczycieli w wielokulturowych miastach. Przewodnik dla nauczycieli, Warszawa 2018**
- **Stróżyński K., Ocenianie szkolne dzisiaj, Warszawa 2003**
- **Sterna ,, Uczyć się uczyć. Ocenianie kształtujące w praktyce, Warszawa 2016**

Dziękujemy